

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD

WORKING PEOPLE.

ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТІЇ В КАНАДІ.

РІК ІХ.

Ч. 24.

СЕРЕДА, 20. ЧЕРВНЯ 1917.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, JUNE 20th, 1917.

No. 24.

VOL. IX.

Лорієр домагає ся референдум в справі конскрипції. Поляки зірвали зносини з Австрією.

ПРОВІДНИК ЛІБЕРАЛЬНОЇ ПАРТІЇ ЛОРІЄР ВІНС ПОПРАВКУ ДО КОНСКРИПЦІЙНОГО ЗАКОНОПРОЄКТУ.

Після того як прем'єр Борден вніс в понеділок в домініаній парламенті свій конскрипційний законопроект для другого читання, провідник лібералів Лорієр заявив остаточно своє становище супроти того законопроекту.

Лорієр вніс поправку до того законопроекту, щоб відкласти його розважання над ним а дати його під референдум (загально-народне голосування); коли більшість горожан Канади заявить ся за конскрипцію, тоді і всі ліберали будуть за нього. Поправку Лорієра попер ліберальний посол Ф. Олівер.

Лорієр вказав на те, що теперішнє консервативне правительтво, яке держить свій уряд вже через два роки без уповажнення народа не має повної влади ухвалювати такого закону. В парламенті бракує 28 послів з тих, що їх вибрано в 1911 р. а західним провінціям належить ся тепер 20 послів більше, а се становить майже 25 процент всіх послів в домініаній парламенті.

ЛІБЕРАЛЬНИЙ ПОСОЛ ПРОТИ ПРОВІДНИКА СВОЄЇ ПАРТІЇ.

Проти поправки Лорієра вступила вже між іншими і ліберальний посол Hugh Guthrie, з South Wellington, котрий заявив ся проти референдуму.

ПОЛСКИ ПРОТИ АВСТРИЙСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

Наспінні до Швайцарії вісти з Відня, доносять, що поляки зірвали цілковито зносини з австрійським правительством і що се викликало кризу в міністерським кабінеті.

СОЦІАЛІСТИ ЦІЛКОВИТО КОНТРОЛЮЮТЬ РОСІЮ.

А. Дж. Сек, помічник директора російського інформаційного бюро кидає багато світла на сучасний стан речей в Росії. В нь-ю-Йоркській соціалістичній газеті "Нью-Йорк Колл" пише, що багато новин, які тепер розносять ся по світі ріжними кореспондентами, що гонять ся єдино за сенсаціями, є неправдиві, прикрашені і не згідні з дійсністю.

Приміром таке: Американські журналісти роздувши навісним недавнім вчинок кількох загорілих анархістів, які машерували з чорними фанами по вулицях Петрограда, старають ся закрити той факт, що коли кілька невіддільних голів дозволяють собі коїти ріжні дурниці, то решта народу Росії робить славне діло реорганізації і що народ піддержує тепер напівсоціалістичне правительтво, яке тепер має доволі сили аби приборкати анархістичних загорільців як тільки воно того хоче.

Якби американські журналісти в Петрограді посідали трохи більше знання про свою відповідальність в подібній критичній момент, не тільки супроти Росії, яка є в союзі з Америкою але також й супроти Злучених Держав, свого власного краю, то російська ситуація могла бути презентована перед американською публікою трохи в іншій світлі.

Росія працює день і ніч будучи організації, що дозволяє правительству полагати всі внутрішні справи; розв'язати справу поживи, транспортції і відродити силу армії.

Російські газети повні звітів про конференції і з'їзди, що відбуваються ся по цілій Росії. Робітники, зелінодорозжники, солдати, селяне, учители, поддольні націоналісти — всі ті елементи організують ся.

Соціалістичні провідники в Росії є відповідальними провідниками і великими державними мужами. Вони висловлюють ясно бажання російської демократії що до найскорішого закінчення війни.

ПРІНЦИПА ПРОГОЛОШЕНИХ РОСІЙСЬКОЮ ДЕМОКРАТІЄЮ, АБО, ЯК НІМЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ВІДМОВИТЬ СЯ ЧИСЛИТИСЯ З ТИМ, ТО ВОНА (ДЕМОКРАТІЯ) МАЄ РОЗПОЧАТИ НЕГАЙНО РЕВОЛЮЦІЮ В НІМЕЧЧИНІ.

Як сей плян не впасть ся, союзна демократія будуть бачити, що Німеччина в тенденційній ідеї запанована над цілою Європою і тоді вони розпочнуть найбільшу офензиву в сій війні.

В сій офензиві російські демократичні війська, відликуючися на зазив воєнного міністра А. Керенського і других соціалістичних міністрів візьмуть участь в дальшій боротьбі.

Теперішні російські газети кидають додаткове світло на найголовніші фігури російського політичного життя. Перше місце між ними займає А. Керенський.

Шість тижнів тому назад, відбув ся конгрес в справі зелінодоржників, в яким міністер комунікації Н. Некрасов брав участь.

Керенського підносять високо. Коли Керенський заявив ся на конгресі, витиний зібраними, міністер комунікації сказав: "Позвольте мені, як старшому товаришови, промовити са-мому в вашім імені до мого товариша по міністерству Керенського і сказати йому, що ми, зелінодоржники знаємо, що Керенський значить для Російської революції."

Як кажу то не тому, що маю велику честь бути його приятелем, але тому що я бачив його в дні боротьби — тому що я знаю, що зробив він для російської революції.

"Горожани, всі можуть бути забути, кожного роля може бути замінена, але Керенський ніколи не може бути забутий Росією. Про те нема сумніву. Історія скаже про те пізнійше. Ми лиш знаємо, що дійсний центр руху, його актуальний движучий дух, один хто підніс прапор революції в Думі, був Керенський; він також перший стрітив ся з незмірною відданістю перед історією і переломив нацією і перший підставив свої плечі під незносимий тягар."

БОЯТИ СЯ. Я ЗНАЮ, ЩО СОЦІАЛІЗМ СПАСЕ НАС ЗА ПРАЦЮ; СОЦІАЛІЗМ СПАСЕ ЛЮДСТВО.

"Я запевняю вас, товариши, що російська демократія перша змусить цілий світ преклонитися перед принципами свободи, рівності братерства, перед принципами соціалізму. Світ тоді побачить, що фундаментальним демократичним порядком, заведеним скрізь від верху до низу збережець ся не тільки інтереси робочого народу, але піднесець ся рівність вільної індивідуальності чоловіка до незмірної висоти."

Н. С. ЧХЕДЗЕ ДО САЛДАТІВ.

— Горожани, салдати-петроградці, привіт вам від Ради Робітничих і Салдатських Послів. Нехай же Рада і повставша революційна армія!

ЗАБОРОНА ПРОТИКОНСКРИПЦІЙНОГО МІТІНГУ В ВІННІПЕГУ.

Заповіджений на неділю протиконскрипційний мітинг на "Market Square" в Вінніпегу не відбув ся, з причини заборони поліції. Заборону мотивовано тим, що на мітингу було певно прийшло до бійки. Щоби то го уникнути, поліція уважала за відповідне мітинг заборонити. Помимо того на площі за

СЕКРЕТАР НІМЕЦЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ КАЖЕ, ЩО В НІМЕЧЧИНІ ВИБУХНЕ РЕВОЛЮЦІЯ.

Людвік Лор, секретар Німецької Федерації Американської Соціалістичної Партії, оголосив вчора, що його повідомляють соціалісти з Німеччини, що революція буде започаткована 27-го вересня сього року.

Після тих інформацій, які Лор одержав, найголовніший повстання планують ся насамперед в отсах містах: в Потсдамі, Ерфурті, Берліні і Франкфурті. Інформації, які прийшли до тов. Лора і до других американських соціалістів що до можливості революції в Німеччині є зовсім правдоподібні; німецькі соціалісти тепер майже всі сприяють справі скинення кайзера і заведення республіки.

ЛІБЕРАЛЬНЕ САМОУБИЙСТВО ЧИМ ПТИ НА ВІЙНУ.

Аби уникнути війни трох молодих хлопців в Нью-Йорку рішили покінчити самоубійством і отруїлись. Двох вже умерло, а третій при смерті. При одному з них знайшли два листи — один до погребника, в котрім він просить тіло його спалити, а другий до матери, братів і сестер.

ВИБОРИ В САСКАЧЕВАНІ.

Номінація кандидатів до провінціального парламенту в Саскачевані вже відбула ся. Крім ліберальних і консервативних кандидатів є ще й кандидати безпартійної ліги, робітничі і одна жінщина п-ні S. V. Haight, котра кандидує в Thunder Creek з рамени независимої ліги.

МІТІНГІ

Відділу Української Народної Каси Хорих в Вінніпегу. На останній мітингу відділу Укр. Народної Каси Хорих в Вінніпегу вибрано тимчасовий з'їзд і порішено відвувати адміністраційні мітинги кожної п'ятниці о 8 год. вечером, в льокали Укр. Соц. Дем. Відділу на розі улиць Burrows & Powers.

ЧЛЕНАМ ВІДДІЛУ У. С. Д. П. І ДРАМ. КРУЖКА ІМ. В. ВИННИЧЕНКА ДО ВІДОМА.

В неділю, 24-го червня о 8 г. вечером відбуде ся в льокали на розі ул. Борров і Паверс спільний мітинг обох тих організацій.

ІДЬТЕ З НАМИ В НЕДІЛЮ, 1-ГО ЛІПНЯ С.Р.

Пікнік
Лістер Парку
ПРОГРАМА ПІКНІКУ:
1. Співни; 2. Деклямації; 3. Монольогни; 4. Перегони жінчин і біте цвяхів; 5. Перегони мушин в мішках; 6. Перетягане шнуром; 7. Змаганя; 8. Перегони з іглами; 9. Перегони на одній нозі; 10. Свобідні перегони мушин; 11. Свобідні перегони жінчин; 12. Перегони дитій від 8 до 12 літ; 13. Любовна почта; 14. Колесо щастя; 15. Танці і пр.

ПОДЯКА.

Екс. Комітет У.С.Д.П. Редакційний Комітет і Ред. "Роб. Народа" складають подяку тов. П. Ковалішину за його труд, якого він доложив для нашої партії і нашого органу в часі своєї організаційної обіджки.

МІТІНГІ

Відділу Української Народної Каси Хорих в Вінніпегу. На останній мітингу відділу Укр. Народної Каси Хорих в Вінніпегу вибрано тимчасовий з'їзд і порішено відвувати адміністраційні мітинги кожної п'ятниці о 8 год. вечером, в льокали Укр. Соц. Дем. Відділу на розі улиць Burrows & Powers.

ЧЛЕНАМ ВІДДІЛУ У. С. Д. П. І ДРАМ. КРУЖКА ІМ. В. ВИННИЧЕНКА ДО ВІДОМА.

В неділю, 24-го червня о 8 г. вечером відбуде ся в льокали на розі ул. Борров і Паверс спільний мітинг обох тих організацій.

ІДЬТЕ З НАМИ В НЕДІЛЮ, 1-ГО ЛІПНЯ С.Р.

Пікнік
Лістер Парку
ПРОГРАМА ПІКНІКУ:
1. Співни; 2. Деклямації; 3. Монольогни; 4. Перегони жінчин і біте цвяхів; 5. Перегони мушин в мішках; 6. Перетягане шнуром; 7. Змаганя; 8. Перегони з іглами; 9. Перегони на одній нозі; 10. Свобідні перегони мушин; 11. Свобідні перегони жінчин; 12. Перегони дитій від 8 до 12 літ; 13. Любовна почта; 14. Колесо щастя; 15. Танці і пр.

ІДЬТЕ З НАМИ В НЕДІЛЮ, 1-ГО ЛІПНЯ С.Р.

Пікнік
Лістер Парку
ПРОГРАМА ПІКНІКУ:
1. Співни; 2. Деклямації; 3. Монольогни; 4. Перегони жінчин і біте цвяхів; 5. Перегони мушин в мішках; 6. Перетягане шнуром; 7. Змаганя; 8. Перегони з іглами; 9. Перегони на одній нозі; 10. Свобідні перегони мушин; 11. Свобідні перегони жінчин; 12. Перегони дитій від 8 до 12 літ; 13. Любовна почта; 14. Колесо щастя; 15. Танці і пр.

слю 23
АР
т У.С.Д.П.
of the
reg, Man.
Komitet
олоюћа),
ernie, B. C.
Komitet
ben)
alton, Ont.
ВІДТІВ.
ALTA.
sh
illage, Alta.
LTA.
Box 317
ALTA.
0-8-th St.
ALTA.
ка
Box 46
LTA.
ia"
Box 158
ALTA.
oliu
MBIA.
C.
Box 510
C.
Box 82
AN.
ASK.
Donald St.
SASK.
Home St. W.
MAN.
edwood Ave.
MAN.
Louis Bridge
MAN.
Box 208.
O.
NT.
Lake, Ont.
RIE, ONT.
Box 282.
E. ONT.
74 Ontario St.
ONT.
e Zytie"
an
Kitchen
ONT.
Cameron St.
TO, ONT.
31 Perth Ave
ONT.
Box 908.
ONT.
etz
macher, Ont.
ONT.
Box 64.
K.
QUE.
ba,
991 Ethel St.
УКУ НОВА
агітаційна
КАНИКА")
сійського)
всі дер-
макінації та
Крім того,
аюча, то ще
айте з замов-
не великий
можна над-
у
Toronto, Ont.
ентів.
організацій
пуст.

"ROBOTCHYJ NAROD" (The Working People) The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party...

"РОБОЧИЙ НАРОД" одинока в Канаді і найстарша в Америці соціал-демократична часопись, орган Укр. Соц. Дем. Партії в Канаді.

Річна передплата на "Р. Н." виносить: в Канаді \$1.50 в других краях 1.75

Кацапська безличність. Нашим читачам вже чвісно про те, що канадські кацапи, або як їх зовуть також москвофіли...

ти Українців. Однак в останніх часах они цілком втрапили буди всякий вплив. Они сподіялися вже ролю просто агентів і шпигунів царського правителства.

І ті то самі кацапи або москвофіли приплелися також до Америки — до Канади і Злуч. Держав, де они злучивши ся разом з чорносотенним елементом вели далше за рублі царського правителства своєю огидну роботу серед малосвідомих галицьких та буковинських емігрантів.

Прийшла давно очікувана хвиля освободження Росії з рук повторного самодержавія. Виділа революція і сим разом побідила свобода...

Справоздане з моеї організаційної обідки. Був на організації місяць. Відвідав всі наші східні відділи. Був в деяких і непоорганізованих місцевостях і говорив там.

Прийшла давно очікувана хвиля освободження Росії з рук повторного самодержавія. Виділа революція і сим разом побідила свобода...

Іх 24 год. за "гратами"; але товариші і там не дармували, а посвятили цілу ніч на гартованні свого духа до дальшої боротьби з всею мерзою, яка стає все і всюди гнилою колодою на нашій землі...

Українська під теплом

Не буде се зовсім прискра революція посунала ких 50 літ наперед. Станув стан української спрочинила в ній світова війна...

Злучено український культурні придбання нації "Пробити", "Клобін", читіське друковане слово.

Участок. Того загри, Того свята дай і всіх притим — Благославляй.

— Сухе, а самі-ж говорите — вогке. — Оно опісяя оказалось ся вогким, коли вже перебрали ся.

бесне. Від чого-ж померла? — Бог її знає. Її вже рокі сто буде. Три роки, як не вставала. Тепер померла.

внів... Тобі чого? — Ну, ви еще заняті, то я собі трохи, ваше благодоріє підложу. Таки кождий повинен підложати, коли їх високоблагодоріє заняті.

Починаю оживити українське національне відродження. Це була найважливіша справа в історії українського народу.

увана хвиля освободжен...

Українська справа під теперішню хвилю.

Не буде се зовсім прибільшеном, коли скажемо, що російська революція посунула українську справу...

всюкого їх нечувана бєро...

було ся в Винніпегу віде...

основ. у тріумфе огидний...

кінець складаю сердечну...

ш за соціалізм, П. Ковалишин.

КУПУЙТЕ ТИКЕТІ РОЗІГРАВНІ В ДОХІД БОБОЧОГО НАРОДА!

ті, то ся собі трохи, ваше...

до. До моєї жінки при...

ом? третій годні, коли бу...

ували? ворови, що лобить...

ак поетична метафора,...

вобідної міноти, я встаю...

оточний. Так, я-то ніби ту...

поліція. Если привиди,...

ма к... Ах, тобі, Господи!

дещо. Я, прецінь, знав,

Прощайте!

В. Левинський.

Почнемо з російської України.

Роки великих революційних зривів в цій Росії — 1905—6...

Але коротко, дуже коротко була весна. Не наступило...

Хто не пам'ятає страшних столипінських днів, що нагаду...

В риках крови затопилі російській революцію. На...

Здушено український політичний рух. Знищено майже всі...

Оживлене українського руху і то досить значне наступило...

Починає оживати український політичний рух. Українське...

Коліб в кількох реченях дати об'єктивну картину існуючо...

Коліб в кількох реченях дати об'єктивну картину існуючо...

Коліб в кількох реченях дати об'єктивну картину існуючо...

Коліб в кількох реченях дати об'єктивну картину існуючо...

Коліб в кількох реченях дати об'єктивну картину існуючо...

Коліб в кількох реченях дати об'єктивну картину існуючо...

Коліб в кількох реченях дати об'єктивну картину існуючо...

Коліб в кількох реченях дати об'єктивну картину існуючо...

смерть. Натомість демократична Росія відносилась до нього...

А для Європи Україна цілком не існувала. Колись в XVII...

А в австрійській Україні?

Коли на російській Україні український народ мусів борити...

Не так то давно, бо ще перед кілько 50—40 роками, коли на...

Був се Михайло Драгоманів, котрий перший в Галичині за...

Ще в 90 рр. мин. століття доля нашого народу в Австрії за...

Тільки угорська Україна знайшла себе відорвану від спіль...

Такий був стан української справи до війни.

Як повстав світ?

Колі розглянемо ся докру ку себе, бачимо, що майже не...

Колі розглянемо ся докру ку себе, бачимо, що майже не...

Колі розглянемо ся докру ку себе, бачимо, що майже не...

Колі розглянемо ся докру ку себе, бачимо, що майже не...

Колі розглянемо ся докру ку себе, бачимо, що майже не...

вона вчить про те, що є в нутрі землі. Копальні робітники...

Кожда куля, сильно розігріта, остигає так, що спершу...

Кожда куля, сильно розігріта, остигає так, що спершу...

Кожда куля, сильно розігріта, остигає так, що спершу...

Кожда куля, сильно розігріта, остигає так, що спершу...

Кожда куля, сильно розігріта, остигає так, що спершу...

Кожда куля, сильно розігріта, остигає так, що спершу...

Кожда куля, сильно розігріта, остигає так, що спершу...

Кожда куля, сильно розігріта, остигає так, що спершу...

Кожда куля, сильно розігріта, остигає так, що спершу...

Кожда куля, сильно розігріта, остигає так, що спершу...

Кожда куля, сильно розігріта, остигає так, що спершу...

Кожда куля, сильно розігріта, остигає так, що спершу...

Кожда куля, сильно розігріта, остигає так, що спершу...

Кожда куля, сильно розігріта, остигає так, що спершу...

нети. Та хвиля відповідає у...

Колі-ж се було? Ріжні досліди, про які тут не місце гово...

Колі-ж се було? Ріжні досліди, про які тут не місце гово...

Колі-ж се було? Ріжні досліди, про які тут не місце гово...

Колі-ж се було? Ріжні досліди, про які тут не місце гово...

Колі-ж се було? Ріжні досліди, про які тут не місце гово...

Колі-ж се було? Ріжні досліди, про які тут не місце гово...

Колі-ж се було? Ріжні досліди, про які тут не місце гово...

Колі-ж се було? Ріжні досліди, про які тут не місце гово...

Колі-ж се було? Ріжні досліди, про які тут не місце гово...

Колі-ж се було? Ріжні досліди, про які тут не місце гово...

Колі-ж се було? Ріжні досліди, про які тут не місце гово...

Колі-ж се було? Ріжні досліди, про які тут не місце гово...

Колі-ж се було? Ріжні досліди, про які тут не місце гово...

Л. Юркевич.

Національне жите і кляси.

(Продовжене.)

Розуміть ся культурно-національна діяльність буржуазії поневоленого народу має велике суспільне значення, вона розгонить мраку феодальних часів і впливає в жили народу свіжу кров капіталістичної культури.

Гляньте-бо, яку завзяту боротьбу провадить сучасне буржуазне українство з "чорносотенством", як захоплено боронити необхідність демократизації освіти і політичного життя.

Обстоюючи отже вимоги реформ дійсно необхідних для того, щоб капіталістичний порядок цілком розвинувся і запанував серед українського народу, український буржуазний рух має перед собою на цьому ґрунті таке широке поле діяльності, що він зовсім забуває про своє клясове походження, впадає в певного рода самозакоханість і рекламує себе "вундеркіндом" (дитино—чудом) демократизму.

Українське письменство переповнене "мотивами правди", воно "ніколи не вихвалює кривди і насильства" — таку безсоромну неправду проголошують українські буржуазні письменники.

Ім починає здаватися навіть, що саме українське слово, по своїй природі нічого крім правди і широко-народних інтересів виявляти не може. Виходячи з цього п. Єфремов робить, між іншим такий загальний висновок: "Тільки письменство, пише він, близьке народомовою й наскризь переняте його інтересами — а одної від других не можна відлучити — буде справді народним". (Історія українського письменства).

Коли згодити ся з цим, вийде, що література майже всього свята перенята народними інтересами, бо більшість її писана народною мовою. Але яка тоді різниця між тезою Єфремова і словами гоголівського козака, котрий так був закоханий в українські галушки, що йому здавалось ніби: "всі свята і угондники божи ліи галушки"?

Однак, коли застосувати міркування Єфремова тільки до української мови, котра ніби має так надзвичайну рису, що її "не можна відлучити" від інтересів народних українських мас, то й тоді вони будуть дуже неправильні і свідчать тільки про намір прикрити основну ознаку всякого національного відродження, як руху ріжних і всіх кляс суспільства, а не якоїсь фантастичної "поза-клясової інтелгенції".

Клясові противнества виявляють себе скрізь, виявляють се бе і в національному русі і кожна кляса, так як в політичному житті, змагає в національному відродженні здійснити свій суспільний ідеал. Коли отже буржуазні політики національно поневоленого народу представляють народнім масам національне визволене, як щось всезапасаюче — вони дурацькі, вони, як той предок Рильського, "пісянями" про національну волю відвертають народню увагу від клясового поневолення і соціальної несправди.

У нас — на Україні російській — українська буржуазна політика ще не виявила ся як слід і ще не зазначила ся у нас добре різниця між нею і політикою українського робітництва.

В Галичині-ж, де українське суспільне жите розвинулось далеко ширше і клясові противнества почувались ся більше, там і українська буржуазна політика значно яскравіша. Не так, між іншим, давно відомий буковинський посол Василько заявив в відецькому парламенті від імені галицьких і буковинських націоналдемократів і радикалів (слухайте п. Єфремов!) — словом від всіх українських буржуазних партій, що вони йдуть рука в руку з буржуазними партіями всього світа.

Минулого року відомий австрійський соціал-демократичний посол Гнат Дашинський виступив в Відні з дуже цікавою статтею, котрій дав заголовок "Українська легенда". Легендою назвав він український "демократизм", котрий на його слухання думку, є тепер тільки казкою, і що українські ліберальні партії провадять політику, виходячи не з народніх інтересів, а з інтересів підрастаючої української буржуазної кляси.

В сій справі забрав слово в ряді статей орган галицького українського міщанства "Діло" і заявив, що українські політики дійсно не можуть вже задовольнятись колишнім "народолюбством" і що вони "всі" кляси суспільства взяли тепер під свою опіку. "Діло" окрім того зазначило тоді, що коли соціалдемократи стоять на ґрунті клясового еґоїзму, то українська національна політика, переймаючи силу еґоїзму у соціалдемократів, повинна виходити з національного еґоїзму.

І так "національний еґоїзм" — се те, що повинно заступити "еґоїзм клясовий". Кляси отже повинні бути альтруїстичні, а нація в цілому еґоїстична се-то їй належить забути про свої внутрішні "шлункові" суперечки, одірватись від своїх клясових питань і в одноставному захваті піти до позаклясового ідеалу національної волі.

Ми українські марксісти також надаємо дуже велике значення вільному розвитку національної культури, але чи-ж справді вона поступає силою "національного еґоїзму" се-то силою національного "духа" і "ідей"?

Цікаві дотичні цього погляду відомого покойного марксіста Ляфарга. "Людина, пише Ляфарг, живе серед двох оточень (milieux): оточення космічного або природного і оточення економічного або штучного. Се останнє втворила людська культура. Від подвійного впливу цих оточень залежить розвиток людини і її суспільства... Сі оточення — природне і штучне — не нерухомі, вони завше змінюють ся. Однак оточення космічне розвиваєть ся помалу, йому потрібні тисячі років, щоб з ним стали ся якісь значні зміни: через се власне звірі і рослини здають ся нам нерухомими, що вони з'явили ся і розвинулись тільки серед природного оточення. Але оточення штучне розвиваєть ся швидко і через се людська історія рухаєть ся так скоро і так ріжнородно."

Наці, пише далі Ляфарг, утворили ся в природному оточенні" се-то через ріжнородність природного оточення, але "людська історія іде вперед тільки силою розвитку економічного або штучного оточення".

Я прошу читача ще раз перечитати неведені слова і добре їх збагнути.

Наці отже, думає слухано Ляфарг, позстали через ріжніть в природному оточенні, серед котрого живуть люде. (Природне оточення се — склад землі, віддалені її від екватора, піднесені її по-над рівнем моря, біг вод, котрі її орошують, кількість дощів, котрі вона приймає, кількість сонячного тепла, котре вона зберігає і т. д.). Богато людей думає, що з розвитком свѣтлового капіталістичного господарства наці, звязані в одно ціле мільонами хазяїнських ниток, врешті зникнуть і людськість перетворить ся в одноманітну культурну масу. Однак думає ся не має під собою жадних підстав, бо капіталізм і взагалі всяке людське господарство, яке-б доскональнє воно не було, не може знищити ріжніть в природному оточенні. Господарство людське не в силі зробити з земної кулі рівну перелічку, котру однаково буде огривати сонце і по всіх кутках котрої втворить ся однакове "природне оточення".

І тому поки наша земля лишаєть ся такою, якою вона є, поки природа і кляси ріжнородні на нашій планеті, доти не зникнуть національні відмінні у її населення.

І сі відмінні були-б такі стаці довготривалі, як і породи у звірів, як-би люди не мали своєї соціальної організації, як-би вони не здобули ся на средства виробництва, котрі, як пара рухає машинно, так і вони рухають людську історію. "Історія

*) Не всі з них, з рештою, такі заслїплені. Приміром Франко в його "Нарисі українсько-руської літератури" пише так: "Квітка так само як і Гулак-Артемовський стояв на тій ідейній основі, що панщина — стан цілком оправданий, при якому можливе щасливе жите селянина, коли тільки він має доброго пана".

людська, каже Ляфарг, іде вперед тільки силою розвитку економічного або штучного оточення". (Економічне або штучне оточення се — економічні, соціальні, політичні і юридичні інституції, традиції, звичаї, мораль, громадська думка і опінія, релігії література, мистецтво, філософія, наука і т. д. та спосіб виробництва і обміну, як основа всього поперднього).

Економічне оточення (Ляфарг називає його ще "соціальним"), котре розвиваєть ся не зрівнамо швидко оточення природного воно є руховою силою і розвитку національним культурам се-то відзеркалює в них суспільні клясові інтереси, ріжніть і противнества.

Національні відродження поневолених народів становлять отже тільки нову форму розвитку капіталізму на Сході Європи.

Ми добре розуміємо, що всі кляси поневоленої нації повинні виявити національно-культурну самодіяльність, коли хотять позбутися денационалізації і створити свою національну культуру і хай ми назвемо таке змагане грубим і важким виразом "національний еґоїзм". Але приймаємо ми сей вираз на хвилинку і тільки для того, щоб зараз-же зазначити, що робітничая думка не може бачити противлєности між "національним еґоїзмом" і (вжемо другого важкого буржуазного виразу) "еґоїзмом клясовим", бо "національний еґоїзм" не може бути нічим іншим, згідно з робітничою наукою, як тільки висловом клясових інтересів тих кляс, з котрих складаєть ся поневолена воцрескуєца нація.

Але лишим буржуазному письменству вирази національного і клясового еґоїзму, бо тільки буржуазні національно-клясові інтереси можуть бути названі "еґоїстичними", через те, що вони кінєць-кінєць протилежні до добра і інтересів суспільства в цілому.

Робітничі клясові інтереси тим на шасте відріжнюють ся від буржуазних, що вони не тільки не йдуть проти суспільства, а навпаки, здійснене їх рятуне його від страждань і мук, котримі повне тепер людське жите. Робітництво не має чого соромити ся своїх клясових інтересів, бо в них еґоїзм нерозривно сплітаєть ся з альтруїзмом. Робітництво нікого не визискує, нікого не гнітить і тому його "еґоїстичне" бажанє знищити визиск в суспільстві є, розумієть ся, одночасно високо альтруїстичним завданем.

Так само і в національному рухові. Свѣдомі робітництво приєднуєть ся до нього як кляса, випрацьовує свою нову клясову національну культуру і має єдиний і чистий намір перемогти національний угнетт та помирити наці. І тут не має чого йому ховатись з своїми клясовими інтересами — навпаки, його обовязком є найзавятіше дбати про повсякчасне виявленє та підкрєслєне їх в противвагу до теорій про "національний еґоїзм", за допомогою котрих буржуазная наука хоче збільшити панованє ті кляси над своїм народом, а коли можна, то і над чужими, що є джерелом вічних національних конфліктів і боротьби за капіталістичних порядків.

Богато є, між іншим, людей, котрі широ не розуміють, як можуть все-ж виявляти ся клясові противнества в національній справі, коли національне визволенє однаково потрібне всім клясам і тим людям здаєть ся, що всякий, хто викликає клясову боротьбу в національному русі є просто розбичачем національного сил, котрі повинні бути з'єднаними, щоб можна було осягнути спільну мету національного визволення.

Сі простєсенікі міркування часто мають успіх, але вони зовсім безпідстави.

Правдою є, розумієть ся, що часто всі національно-свѣдомі кляси поневоленого народу виявляють одну політичну вимогу для оборони своєї нації від національного угнетт. Так все українство в Росії стоїть за автономію України.

Але чи однаково ріжні його напрямки розуміють ся уявляють її собі?

Певна річ, що ні. Перш за все кожна українська партія домагаєть ся ріжної по степені демократичності автономії. Є дві головних українських буржуазних партій — "демократична" і "радикальна", вони існуювали окремо, тому з'єднали ся, але лєдкє чи довго проживуть вони в спільні. Отже перша з них, хоч і зваа ся "демократичною", але в дійсності виявила дуже мало демократизму, коли ходило про політичні реформи за визвольних рухів в Росії. Де-котрі організації сеї партії були такі невивабливі, що навіть не виставляли вимоги загально виборчого права.

Природная річ отже, що коли-б на Україні було заведено автономні порядки, то така "демократична" партія не домагалась загального виборчого права і для автономії України. Приміром галицькі українські "націонал-демократи" — брати наших "демократів", то вони зовсім не дбають про виборчі права українського робітництва в сучасній боротьбі за реформу виборчого права до галицького союму.

Таким робом, хоч буржуазні партії і борять ся за національні права для свого народу, але вони проти того, щоб права сі були широ-демократичні.

Само собою, що робітничі ніколи не помиряєть ся з такими національними правами, котрими не могло-б користатись їх кляса, во, з другого боку, не можуть домагатись національних прав тільки для себе і домагатимуть ся їх для всіх кляс поневоленого народу. Отже національні домагання робітників можуть бути тільки цілком демократичними.

(Кінєць суде).

Українські Вісти.

ПЛЯНИ УКРАЇНЦІВ.

"Реч" з 21-го (8-го) цвѣтня пише під сим заголовком:

В додатку до короткої агентської телеграми про засіданє в Києві виконавчого комітету в виду заяви представників України про свій намір скласти краєві конституційні збори для проголошеня української автономії перед скликанєм все-російських конституційних зборів, приводимо декотрі подробиці з "Русского Слова".

На збори були запрошені президіт і комітет найбільше авторитетні громадських організацій і представники української центральної ради.

Відкриваючи збори, представник мійського виконавчого комітету Страдомський пропонує Українцям відповісти, чи правдиві є слухи, що є сильний політичний рух, який має на меті безпоровочно відкоровати демократичну українську республіку, а може бути, навіть проголосити самостійність України?

Голова Української Ради, проф. Грушевський, зачинає промову по українськи, описує, побоюючись, що добре його не зрозуміють, переходить на великоруську мову.

Не даючи відповіді на поставленє питання, Грушевський сам питає:

"З ким ми тут стрілились? З товаришами, чи противниками? Признаєть ли право народу на своїй території урядувати своєю клясою, чи ви — представники старої системи обрусія?" Ми просимо вас вперед висказати принципиальне становище до прав українського народу на національне урядкування.

На закінченє Грушевський заявляє протест проти дійшовших до України погроз від імені Ради Салдаських та Робітничих Послів, що коли український конгрес, що відкриав ся 19-го (6-го) цвѣтня, оголосить себе конституційними зборами, то розженє ся його штиками (багнетами) жовіра.

Представник Центральної Ради Жовірів заявляє, що жовіри і офіційні українці зорганізували товариство, де слухи про штики викликали велику тривогу. Члени товариства рішили боронити права українського народу.

Заступник голови мійського виконавчого комітету Григорович-Барський вказує, що тривогу викликає не принципиальне поставленє питання, а дорога до переведеня в жите національного самоопредєленя.

Представник жидівських організацій, Фрумін, заявляє:

"Ми вважаємо, що в інтересі закріплення свободи — і інтересі держави все будоване нового свѣдлого життя повинно провадити ся державним-закономним порядком а не захватом."

Представник Української Ради заявляє, що відкоровє автономії України може бути рішенє зїздом, на яким буде брати участь все населєне України без ріжніцї народности і віроісповіданя.

Представник Салдаських Послів Брантман заявляє, що воєнний гарнізон вважає, що тільки всеросійські конституційні збори можуть рішати питанє про будучий устрій Росії.

Український письменник Винниченко в імені українських соціал-демократів, заявляє, що конгрес не має ніяких захватних цілей і тому не буде оголосувати себе конституційною конвенцією.

Представник Ради Робітничих Послів Незлобин твердить, що серед Українців — замітний сепаратистичний напрям, який приходьть ся злєржувати.

Представник воєної ради київського гарнізону, капітан Карум, домагає ся, щоб Українці "показали карти" і відмовили ся від безпоровочного відкорованя України.

Ми військові люди, проси-мо вас не видивгати таких питань, що внесуть роздор. Не прєшкаджайте нам боронити вітчизну, боронити волю. Ми не повинні боїти ся, щоб в момент, коли стоїмо перед німецькими гарматами, нам не всадили з заду ножа в спину.

Письменник Винниченко заявляє, що сепаратистичний рух можна вважати погубним.

— Нам Росія більше дорога, чим вам, бо ми були більше угнетені. Ми будемо боронити волю перед замахами так з права, як і з лєва. Я явно показую карти. Коли буде доказано, що здійсненє наших цілей вне

се дезорганізацію і принесе шкоду справі нашої волі, ми не задумуємось відказати ся від своєї дороги. Та я переконаний, що себо доказати не можна.

Бере слово проф. Грушевський.

Теперішній конгрес — готуватись, має на цілі санкціонувати центральну раду, яка є признана окремими організаціями, але потребує більш авторитетної санкції. Центральна рада змінить ся із національної організації в територіальну, міжнародну організацію. Всі наші заходи, що мають на цілі підготованє автономії України, ведуть ся в повнім контакті з тимчасовим правительством і мають на цілі закріплєне свобід демократичного ладу. Ми знаємо промовністічній наміри невідчужальних українських діячів, але ми ведемо з ними боротьбу, як з національними протупниками.

Представник російських соціал-демократів, Логачев, заявляє, що його партія не признає за ніякою національністю, навіть численю пануючою, права на відкоровє політичного устрою. Такий акт може слїдувати тільки після загального референдуму.

Винниченко в імені українських соціал-демократів єдинє ся з заявою Логачева.

Начальник міліції Лепарський питає:

— Іа скільки є сильний намір, що голосить кляси української вітнідає, що такий намір існує, але він дуже слабкий. Він стрічає ясно позицію більшости свѣдомих українців.

Представник воєної ради полковник Чехович виражає радість, що всі непорозуміння розсіялись.

Напрям, визвавший тривогу, як доносьте, піддержують Українці соціалісти-революціонери, Українці шовіністи, які не мають наміру відказати ся від свого становища.

Після доносеня "Киевлянина" М. С. Грушевський в газеті "Новая Рада" перед конгресом виступив з такою заявою:

"В критичний момент, коли російське правительство збирає ся використати українство в Галичині і Росії, не стїсняючись самими вандалськими, варварськими способами, Українці не найшли помічи і піддержки нїде в великоруським громадянстві, крім соціал-демократів, а се породило в Україні глибоке недовірє до російської прогресивности і демократії. З сеї причини явила ся абсолютна необхідність забезпеченя українському народови державного права — федерації російської держави, а коли її, то й повною незалежністю України... В послїднім случаю знає самоїстоїтної України висесє ся в той момент, коли всеросійські центральні захотїли би вирвати з наших рук стїг широкій українській автономії у федеративній і демократичній російській республіці."

Детективи забрали також і чартер відділка поліції до Львова — як пише англіш — ра з великим здивованєм такі клячі, що бсанє на чартері: "Робітничі еднанєтє ся!"" — те нічого до втрації дани, а до здобуття чартера з того чартера бчим на ньому було.

Бо ось між іншим там було написано: "сність капіталістів!"

Випроваджувано них з галї пригляданя ко товпа народ, ко дила ся на улиці, по арештованє українських

І наша околиця, в ся рух і боротьба за визвіль з ярма кляса на час приспаний, в часі розбудив ся на яло тут-тепер інакшє наши робітничі пєсужденням положеня глядіти в сторону та цїнніти свою всємо.

Поміно того що був ся в нас масовий рух вєсє прогрєс "Р. Н.", то на 10-го скликає знова доробітничє вєсє з над ду до нас т. П. Ко орґ. С. А. О.

Мітинґ відбув ся в львівських товариствіш прїбуло споре чїтукр. робітників.

Мітинґ отворив т. і удїлив голосу тов який хоч в короткє але вірно і широ п

І наша околиця, в ся рух і боротьба за визвіль з ярма кляса на час приспаний, в часі розбудив ся на яло тут-тепер інакшє наши робітничі пєсужденням положеня глядіти в сторону та цїнніти свою всємо.

Поміно того що був ся в нас масовий рух вєсє прогрєс "Р. Н.", то на 10-го скликає знова доробітничє вєсє з над ду до нас т. П. Ко орґ. С. А. О.

Мітинґ відбув ся в львівських товариствіш прїбуло споре чїтукр. робітників.

Мітинґ отворив т. і удїлив голосу тов який хоч в короткє але вірно і широ п

І наша околиця, в ся рух і боротьба за визвіль з ярма кляса на час приспаний, в часі розбудив ся на яло тут-тепер інакшє наши робітничі пєсужденням положеня глядіти в сторону та цїнніти свою всємо.

Поміно того що був ся в нас масовий рух вєсє прогрєс "Р. Н.", то на 10-го скликає знова доробітничє вєсє з над ду до нас т. П. Ко орґ. С. А. О.

Мітинґ відбув ся в львівських товариствіш прїбуло споре чїтукр. робітників.

Мітинґ отворив т. і удїлив голосу тов який хоч в короткє але вірно і широ п

І наша околиця, в ся рух і боротьба за визвіль з ярма кляса на час приспаний, в часі розбудив ся на яло тут-тепер інакшє наши робітничі пєсужденням положеня глядіти в сторону та цїнніти свою всємо.

Поміно того що був ся в нас масовий рух вєсє прогрєс "Р. Н.", то на 10-го скликає знова доробітничє вєсє з над ду до нас т. П. Ко орґ. С. А. О.

Мітинґ відбув ся в львівських товариствіш прїбуло споре чїтукр. робітників.

Мітинґ отворив т. і удїлив голосу тов який хоч в короткє але вірно і широ п

І наша околиця, в ся рух і боротьба за визвіль з ярма кляса на час приспаний, в часі розбудив ся на яло тут-тепер інакшє наши робітничі пєсужденням положеня глядіти в сторону та цїнніти свою всємо.

Поміно того що був ся в нас масовий рух вєсє прогрєс "Р. Н.", то на 10-го скликає знова доробітничє вєсє з над ду до нас т. П. Ко орґ. С. А. О.

Мітинґ відбув ся в львівських товариствіш прїбуло споре чїтукр. робітників.

Мітинґ отворив т. і удїлив голосу тов який хоч в короткє але вірно і широ п

І наша околиця, в ся рух і боротьба за визвіль з ярма кляса на час приспаний, в часі розбудив ся на яло тут-тепер інакшє наши робітничі пєсужденням положеня глядіти в сторону та цїнніти свою всємо.

Поміно того що був ся в нас масовий рух вєсє прогрєс "Р. Н.", то на 10-го скликає знова доробітничє вєсє з над ду до нас т. П. Ко орґ. С. А. О.

Мітинґ відбув ся в львівських товариствіш прїбуло споре чїтукр. робітників.

Мітинґ отворив т. і удїлив голосу тов який хоч в короткє але вірно і широ п

І наша околиця, в ся рух і боротьба за визвіль з ярма кляса на час приспаний, в часі розбудив ся на яло тут-тепер інакшє наши робітничі пєсужденням положеня глядіти в сторону та цїнніти свою всємо.

Поміно того що був ся в нас масовий рух вєсє прогрєс "Р. Н.", то на 10-го скликає знова доробітничє вєсє з над ду до нас т. П. Ко орґ. С. А. О.

Мітинґ відбув ся в львівських товариствіш прїбуло споре чїтукр. робітників.

Мітинґ отворив т. і удїлив голосу тов який хоч в короткє але вірно і широ п

Від товариша А. Ка, котрий тільки що Торонто до Вінніпег лись ми слїдуочї про арештованє наших шів в Торонто.

Відділ нашої партії до скликав був в червня пропагандови Occident Hall на ро Queen і Bathurst.

На мітинґ прийшє число українськїв. Предсїдатедем т. А. Кударєво а т. С. Васкан, орґані дїу.

Около четвертої г часі промови т. Васкїді ввійшов детектив прївїтєльствєний пєсудман і прислужувалю хвилуно промови. Відтак они здержали на і сказали-йому, щє має арештувати всїх щє що не є горожанамї походять з ворожих жав. На галї явив ся детектив Кенедї із детективамї (богатоє ждало на коритарєд галєо) і почав т. т. Васкана і Кудалцїлє мітїну. Згладїли пєсидїо инспекторо щє мітїнґ скликано в рєня соціалістичної дї і що они як горокраю мають повне прїбо. Они пояснили кож, що мітїнґ був відділом У.С.Д.П. го рїяд котрої находить пєгу.

Инспектор Кенедї з тим, що натуралїзє рожанам Канадї відмалжувати ся і обгє ріжні справи, але тїмають горожанських ми має на приказ нїполїції арештувати ми твердїв, що будї мітїну говорєно про крипції. Відтак візні товаришох, щоб з галї з товаришів, діляни ся на двї групо щє мають горожансь або походять з Росїї не мають горожансь рївї походять з Австрї дарєвка, котрий відїз до присутних по укра вїв детектив з галї. І глянєня горожанськїх товаришів, що іх тектїви забрали про дїїю.

Наші славіні то товаришкі домагали іх арештували, коли ють іхні товаришвї они радєво веть борлучшу долє.

Детективї забрали також і чартер відділка поліції до Львова — як пише англіш — ра з великим здивованєм такі клячі, що бсанє на чартері: "Робітничі еднанєтє ся!"" — те нічого до втрації дани, а до здобуття чартера з того чартера бчим на ньому було.

Бо ось між іншим там було написано: "сність капіталістів!"

Випроваджувано них з галї пригляданя ко товпа народ, ко дила ся на улиці, по арештованє українських

І наша околиця, в ся рух і боротьба за визвіль з ярма кляса на час приспаний, в часі розбудив ся на яло тут-тепер інакшє наши робітничі пєсужденням положеня глядіти в сторону та цїнніти свою всємо.

Поміно того що був ся в нас масовий рух вєсє прогрєс "Р. Н.", то на 10-го скликає знова доробітничє вєсє з над ду до нас т. П. Ко орґ. С. А. О.

Мітинґ відбув ся в львівських товариствіш прїбуло споре чїтукр. робітників.

Мітинґ отворив т. і удїлив голосу тов який хоч в короткє але вірно і широ п

І наша околиця, в ся рух і боротьба за визвіль з ярма кляса на час приспаний, в часі розбудив ся на яло тут-тепер інакшє наши робітничі пєсужденням положеня глядіти в сторону та цїнніти свою всємо.

